

РОЗУМОВА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ СТАРШОКЛАСНИКІВ
ПРИ РІЗНИХ ТИПАХ ПОГОДИ

С.Н. Вадзюк, О.М. Ратинська

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»

E-mail: ratynskaom@tdmu.edu.ua

Вступ. Розумова працездатність є невід'ємною складовою для розвитку внутрішнього світу людини, будь-якої її діяльності. Із розвитком середовища проживання, вдосконалюються також і розумова працездатність, яка допомагає людині більш точно сприймати інформацію.

Важливе значення для успішного навчання в школі та вищих навчальних закладах належить рівню розумової працездатності.

Саме тому, **метою** наших досліджень було дослідити стан розумової працездатності у старшокласників при різних типах погоди.

Нами було обстежено 90 практично здорових учнів загальноосвітньої школи (53 дівчини і 37 хлопців) при різних типах погоди. Вік обстежуваних знаходився в межах від 15 до 17 років. Розумову працездатність досліджували за допомогою арифметичних обчислень (проба Крепеліна). За результатами дослідження визначали коефіцієнт працездатності (К).

Обстеження проводилися в місті Тернопіль, яке розміщене в умовах помірно-континентального клімату. Згідно з класифікацією І. І. Григор'єва на території міста спостерігається погода I, II і III типів. Дані про тип погоди отримували кожного дня, протягом проведення обстеження, зі зведень метеорологічної станції міста Тернопіль. Дослідження проводилися у дні із I, II та III типами погоди.

При аналізі особливостей розумової працездатності у дівчат і хлопців старшого шкільного віку за різних погодних умов виявилось, що дівчата 15 років були більш стійкими до негативного впливу метеоумов, бо у них спостерігалась лише тенденція до зниження коефіцієнта розумової працездатності із погіршенням погодних умов. У 15-річних хлопців розумова

працездатність була нижчою за III типу погоди, ніж за I ($P_{I-III} < 0,05$), а при зіставленні цих величин при I і II та при II і III типах погоди достовірних відмінностей не встановлено. У дівчат 16 років спостерігалось вірогідне зниження коефіцієнта розумової працездатності при III типі погоди порівняно із таким при I типі ($P_{I-III} < 0,05$), при метеоситуації II типу також були нижчі показники досліджуваних параметрів, ніж при I типі ($P_{I-II} < 0,05$), а при зіставленні коефіцієнта розумової працездатності за II і III типів погоди достовірних відмінностей не встановлено. У 16-річних юнаків знижувався коефіцієнт розумової працездатності за III типу погоди порівняно із цим показником за I типу ($P_{I-III} < 0,05$), а при зіставленні цих значень при I і II та при II і III типах погоди достовірних відмінностей не знайдено.

Для школярів 17 років характерними були вищі значення коефіцієнта розумової працездатності при метеоситуаціях I та II типів, ніж при III ($P_{I-III} < 0,05$; $P_{II-III} < 0,05$), а при порівнянні цих значень при II і III типах погоди вірогідних відмінностей досліджуваного показника не встановлено. 17-річні хлопці при I типі погоди мали вищий коефіцієнт розумової працездатності, ніж при III типі ($P_{I-III} < 0,05$), а при зіставленні показника при I і II та при II і III типах погоди достовірних відмінностей не виявлено.

Висновки. Проведене нами вивчення розумової працездатності у старшокласників дозволило встановити, що із погіршенням погодних умов спостерігаються її зміни в бік зниження досліджуваних властивостей: сприймання, уваги, пам'яті та мислення. Виявлені нами вікові та статеві особливості розумової працездатності при різних погодних умовах слід враховувати при диференціації навчання та прогнозуванні ефективності роботи.